

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2019

Δειγματική Ερώτηση 1_1.

1. Ο/Η εκπαιδευτικός αναθέτει στους μαθητές να εντοπίσουν τα κατάλληλα σημεία στη σχολική μονάδα για την τοποθέτηση σκυβαλοδοχείων.
Να ιεραρχήσετε χρονολογικά τις παρακάτω ενέργειες, 1-7, που πρέπει να κάνουν οι μαθητές ώστε να υλοποιηθεί η εργασία.
  - A. Δημιουργία ερωτηματολογίου και διανομή του στους μαθητές ώστε να εντοπιστούν οι θέσεις στις οποίες οι μαθητές περνούν το διάλειμμά τους.
  - B. Δημιουργία / ανάκτηση ψηφιακού χάρτη της σχολικής μονάδας.
  - Γ. Δημιουργία χάρτη πυκνότητας του μαθητικού πληθυσμού κατά τη διάρκεια του διαλείμματος.
  - Δ. Καταγραφή υφιστάμενων θέσεων σκυβαλοδοχείων.
  - Ε. Εισαγωγή στον ψηφιακό χάρτη των σημείων συγκέντρωσης των μαθητών στα διαλείμματα.
  - Z. Καθορισμός προτεινόμενων θέσεων για την τοποθέτηση των σκυβαλοδοχείων.
  - H. Παρουσίαση τελικού χάρτη στον Διευθυντή.

Δειγματική Ερώτηση 1_2.

1. Ο / Η εκπαιδευτικός διδάσκει την ενότητα «Καιρός – Κλίμα» και γίνεται αναφορά στους παράγοντες που επηρεάζουν το κλίμα.

Ένας μαθητής κάνει την εξής ερώτηση: «**Τι είναι ο άνεμος και πώς κινείται;**»

Ο / Η εκπαιδευτικός δίνει τον ορισμό για το τι είναι ο άνεμος και προσπαθεί να εξηγήσει τους παράγοντες που δημιουργούν και διαμορφώνουν όλες τις κινήσεις του. Ποια/ποιες από τις παρακάτω προτάσεις Α – Δ, θα πρέπει να χρησιμοποιήσει ο/η εκπαιδευτικός για να δώσει μία πλήρη επεξήγηση;

- A. η ηλιακή ενέργεια που προσλαμβάνει τόσο η ατμόσφαιρα όσο και η επιφάνεια του εδάφους.
- B. Η ανομοιογένεια του ανάγλυφου του εδάφους.
- Γ. Η περιστροφική κίνηση της Γης περί τον άξονά της.
- Δ. Όλα τα πιο πάνω.

Δειγματική Ερώτηση 1_3.

1. Στη Γεωγραφία της Α΄ Γυμνασίου συμπεριλαμβάνεται ενότητα για τους μετανάστες.

Να χαρακτηρίσετε κάθε μία από τις πιο κάτω προτάσεις, Α – Δ, που ερμηνεύουν αντίστοιχους όρους, ως ΟΡΘΗ ή ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ.

- A. ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ: είναι αυτός που έφυγε από την πατρίδα του και πήγε σε άλλη χώρα
- B. ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΣ: είναι αυτός που υποχρεώνεται να εγκαταλείψει την πατρίδα του.
- Γ. ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ: είναι αυτός που φεύγει από τον χώρο του και τον καταλαμβάνει κάποιος άλλος.
- Δ. ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ: είναι ο άνθρωπος που κατάγεται από χώρα της Ε.Ε και μεταναστεύει σε άλλη χώρα της Ε.Ε και έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να ζει ελεύθερα.

2. Να αναφέρετε τέσσερις (4) κατηγορίες παράγοντων που μπορούν να δικαιολογήσουν μια παρατηρούμενη μεταναστευτική κίνηση.
(40-60 λέξεις)

Δειγματική Ερώτηση 1_4.

1. Στο βιβλίο Γεωγραφίας στη Β΄ Γυμνασίου αναφέρεται το εξής:
«Από όλες τις θάλασσες της Ευρώπης, η Μεσόγειος, ειδικά η Θάλασσα του Λεβάντε (ανατολική λεκάνη της Μεσογείου), δέχεται τα περισσότερα ξένα είδη».

Να εξηγήσετε γιατί η Θάλασσα του Λεβάντε δέχεται τα περισσότερα ξένα είδη;
(40-60 λέξεις)

2. Να εξηγήσετε γιατί αυτά τα είδη, που ονομάζονται και «χωροκατακτητικοί εισβολείς», αποτελούν απειλή για το φυσικό θαλασσινό περιβάλλον της Μεσογείου.
(40-60 λέξεις)

3. Ένας μαθητής ρωτά τον/την εκπαιδευτικό την εξής ερώτηση:

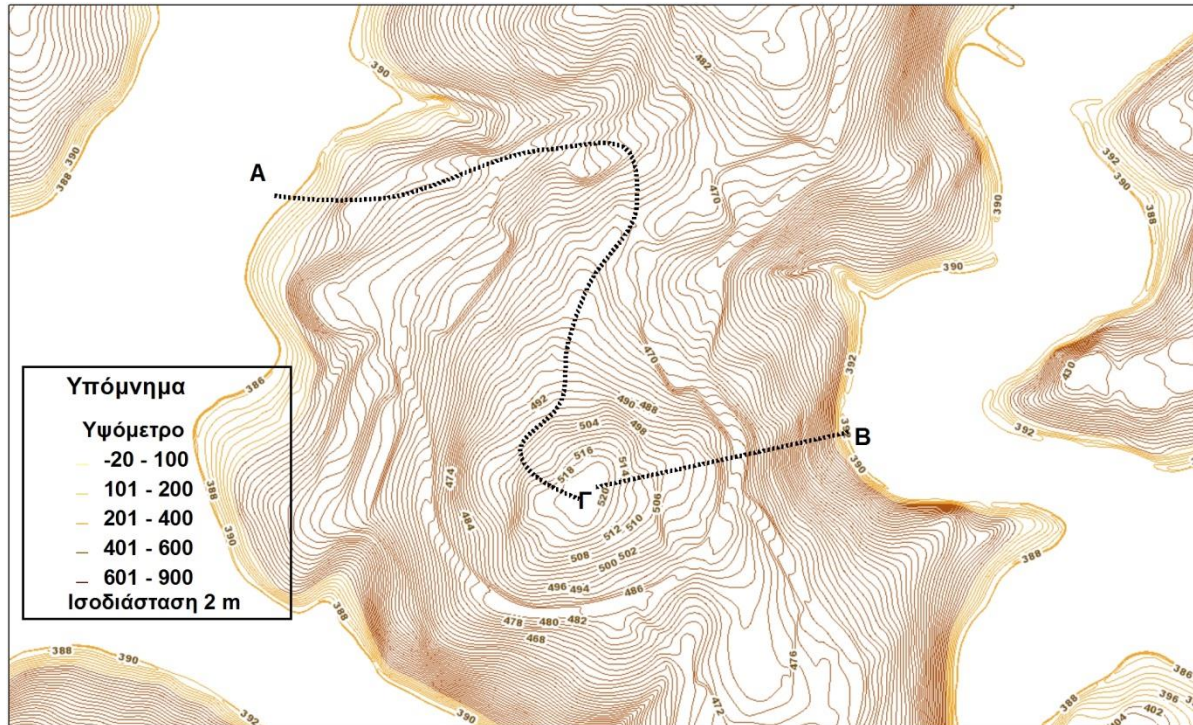
«Πώς η κλιματική αλλαγή επιδεινώνει το πρόβλημα της εισβολής των Λεσεψιανών ειδών στη Μεσόγειο;»

Ποια από τις πιο κάτω προτάσεις, Α – Δ, είναι η καταλληλότερη για να απαντηθεί η ερώτηση του μαθητή;

- A. Οι δυνατές βροχοπτώσεις που γίνονται όλο και πιο ακραίες, αυξάνουν τον κίνδυνο πλημμυρών και μεγάλες ποσότητες λάσπης καταλήγουν στη θάλασσα.
- B. Η Μεσόγειος συγκαταλέγεται ανάμεσα στις περιοχές εκείνες, σε παγκόσμια κλίμακα, που εκτίθενται και επηρεάζονται περισσότερο από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής.
- Γ. Όσο θερμαίνονται τα νερά της Μεσογείου, τόσο πιο φιλικό γίνεται το περιβάλλον για να ζήσουν εδώ τα θερμόφιλα είδη της Ερυθράς θάλασσας.
- Δ. Η μείωση της θερμοκρασίας των νερών της Μεσογείου οδηγεί στην αύξηση των ειδών που δεν είναι ενδημικά.

Δειγματική Ερώτηση 2_1.

1. Δίνεται στους μαθητές της Α' Γυμνασίου ο παρακάτω τοπογραφικός χάρτης και τους ζητείται να λύσουν την ακόλουθη άσκηση.

«Οι μαθητές ενός τμήματος θα πρέπει να φτάσουν στην κορυφή του λόφου (σημείο Γ) στο πλαίσιο ενός κυνηγιού θησαυρού. Ποια διαδρομή, Α-Γ ή Β-Γ θα πρέπει να επιλέξουν οι μαθητές για να φτάσουν στην κορυφή του λόφου πιο γρήγορα και με ασφάλεια;»

Οι μαθητές επέλεγον, χωρίς δεύτερη σκέψη, τη διαδρομή Β-Γ.

Να εξηγήσετε γιατί η επιλογή των μαθητών μπορεί να αποδειχθεί λανθασμένη.
(40-60 λέξεις)

Δειγματική Ερώτηση 2_2.

1. Ο/Η εκπαιδευτικός ανέφερε στην τάξη ότι στις 11 Μαρτίου 2011, σημειώθηκε σεισμός, στη βορειανατολική Ιαπωνία, μεγέθους 9,0 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ. Ο σεισμός προκάλεσε τσουνάμι σε πολλές περιοχές της χώρας (βλ. αναλυτικό πρόγραμμα της Α' Γυμνάσιου στο κεφάλαιο φυσικές καταστροφές).

Να ιεραρχήσετε χρονολογικά τις παρακάτω έννοιες, Α-Ε, που θα πρέπει να αναπτύξει ο/η εκπαιδευτικός έτσι ώστε να γίνει κατανοητή η σχέση αιτίας – αποτελέσματος;

- A. Σεισμός
- B. Τσουνάμι
- Γ. Κινήσεις τεκτονικών πλακών
- Δ. Φυσική καταστροφή
- Ε. Δομή της Γης.

2. Ποιο από τα παρακάτω τέσσερα (4) εργαλεία είναι το καταλληλότερο για την εξυπηρέτηση του διδακτικού στόχου της ερώτησης 1;

- A. Χάρτης ορίων λιθοσφαιρικών πλακών
- B. Χάρτης κίνησης λιθοσφαιρικών πλακών
- Γ. Διάγραμμα εσωτερικού της Γης
- Δ. Σεισμογράφημα του σεισμού.

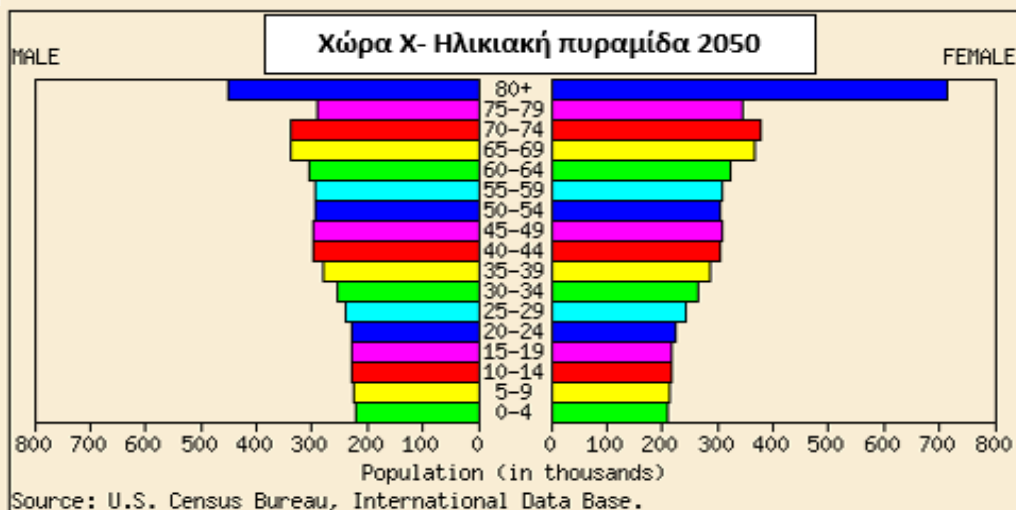
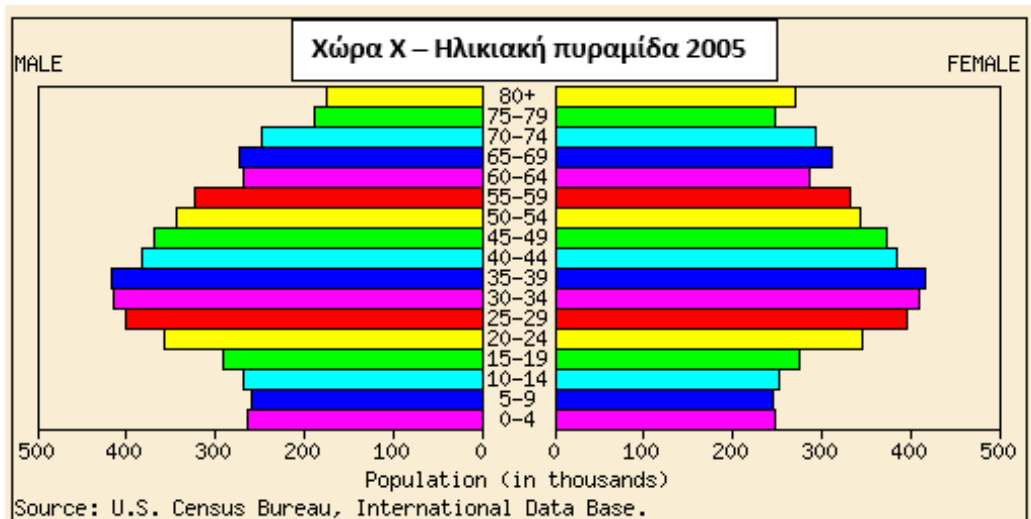
Δειγματική Ερώτηση 2_3.

1. Κατά την διδασκαλία των μαθημάτων για την πληθυσμιακή έκρηξη στην Ινδία ο/η εκπαιδευτικός δίνει στους μαθητές τις πιο κάτω ηλικιακές πυραμίδες (2005 και 2050) μιας άγνωστης χώρας.

Να αναφέρετε με βάση την ηλικιακή πυραμίδα της χώρας:

- α) δύο (2) λόγους για τους οποίους η χώρα είναι αναπτυγμένη, ή μη αναπτυγμένη, και
- β) δύο (2) πιθανά οικονομικά προβλήματα που θα αντιμετωπίσει η χώρα το 2050, αν επαληθευτούν οι προβλέψεις για τον πληθυσμό της.

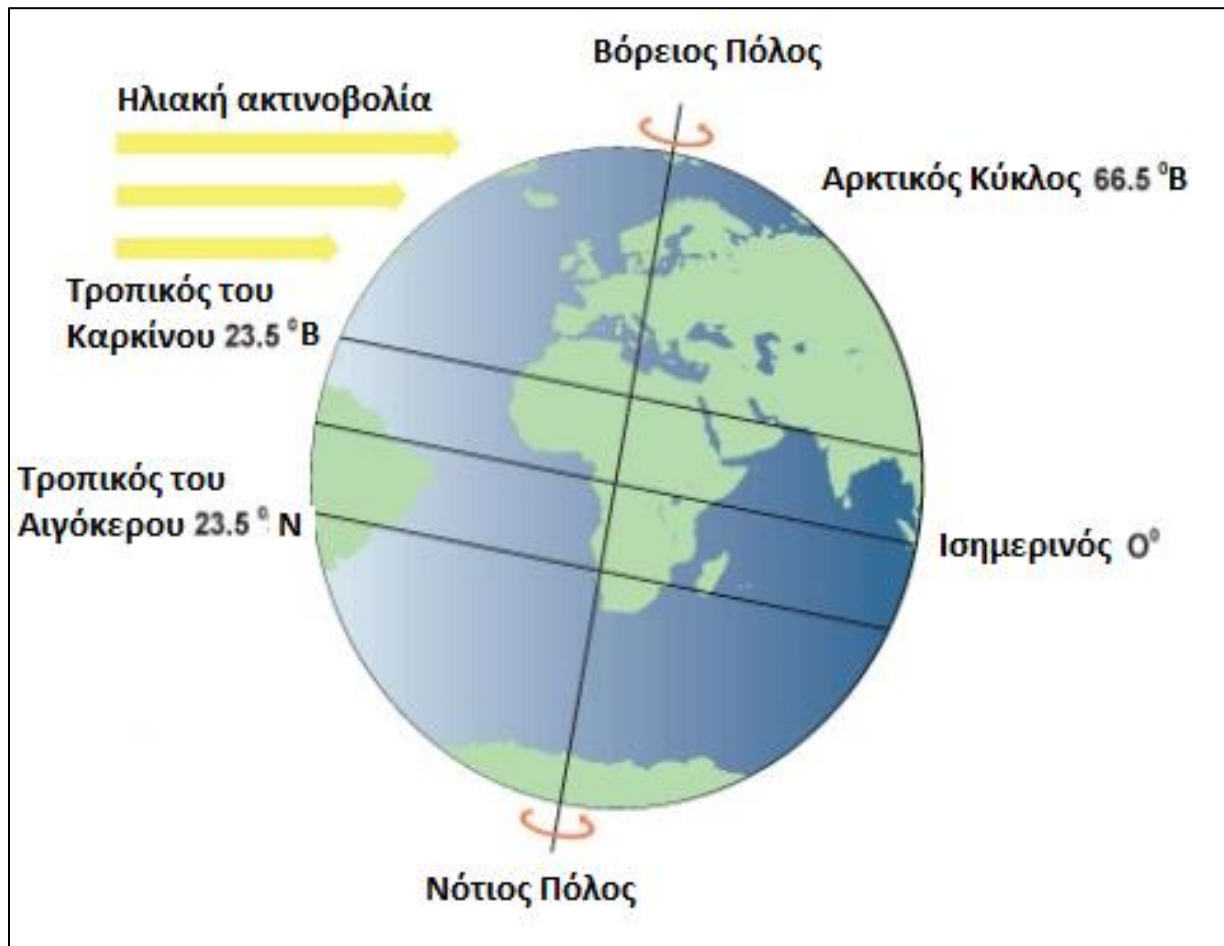
(40-60 λέξεις)

Δειγματική Ερώτηση 2_4.

1. Ο/η εκπαιδευτικός έχει στην διάθεση του/της την πιο κάτω εικόνα:

Να δώσετε δύο (2) λόγους για τους οποίους ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει την πιο πάνω εικόνα στην Ενότητα «Πλανήτη Γη – το σπίτι μας»;

(40-60 λέξεις)

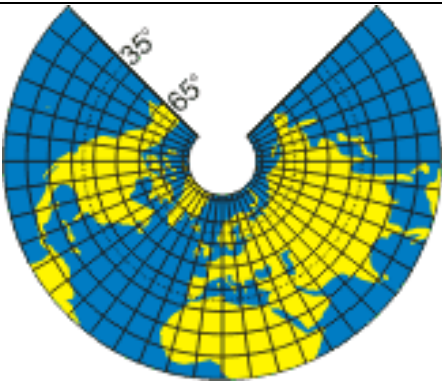
Δειγματική Ερώτηση 3_1.

1. Στην ενότητα Χαρτογραφία ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τους τρεις (3) παρακάτω χάρτες Α, Β και Γ ώστε να κατανοήσουν οι μαθητές τις διαφορές των χαρτογραφικών προβολών.

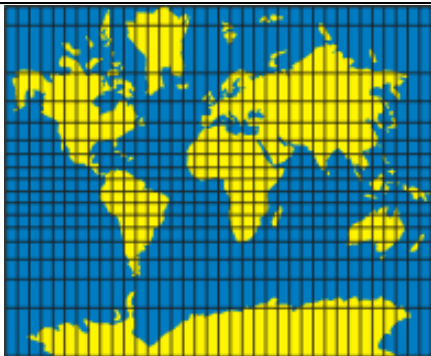
Να γράψετε δίπλα από τον κάθε χάρτη Α, Β και Γ το είδος της χαρτογραφικής απεικόνισης (προβολής) ως προς την επιφάνεια που χρησιμοποιήθηκε για να αναπτυχθεί ο χάρτης.

Α. .... προβολή

Β. .... προβολή.

Γ. .... προβολή.

Δειγματική Ερώτηση 3_2.

1. Ένας μαθητής κάνει την εξής ερώτηση:

«Αν η Γη γυρίζει προς τα ανατολικά και είμαστε σε ένα αεροπλάνο που πετά δυτικά, δεν θα φτάσουμε τελικά στον προορισμό μας πιο γρήγορα, παρά αν κάναμε το αντίθετο δρομολόγιο πετώντας ανατολικά;»

Να επιλέξετε μία ή περισσότερες από τις παρακάτω προτάσεις, Α-Δ, που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο/η εκπαιδευτικός για να απαντήσει στον μαθητή δίνοντας μαζί με την απάντησή σας και μια σύντομη επεξήγηση.

- A. Όχι, γιατί το αεροπλάνο επηρεάζεται από την περιστροφή της γης.
- B. Ναι, γιατί το αεροπλάνο επηρεάζεται από την περιστροφή της γης.
- Γ. Όχι, γιατί το αεροπλάνο δεν επηρεάζεται από την περιστροφή της γης.
- Δ. Ναι, γιατί το αεροπλάνο δεν επηρεάζεται από την περιστροφή της γης.

Δειγματική Ερώτηση 3_3.

1. Ένας μαθητής της Β' τάξης έκανε στον/στην εκπαιδευτικό την παρακάτω δήλωση:
«Η εξόρυξη του φυσικού αερίου από την ΑΟΖ της Κύπρου είναι δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα παραγωγής».
Να εξηγήσετε αν συμφωνείτε, ή όχι, με την δήλωση του μαθητή και να τεκμηριώσετε την άποψή σας.
(40-60 λέξεις)

Δειγματική Ερώτηση 3_4.

1. Ένας μαθητής αναφέρει ότι άκουσε στις ειδήσεις ότι:

«Η Αγγλία θα βγει από την Ευρώπη».

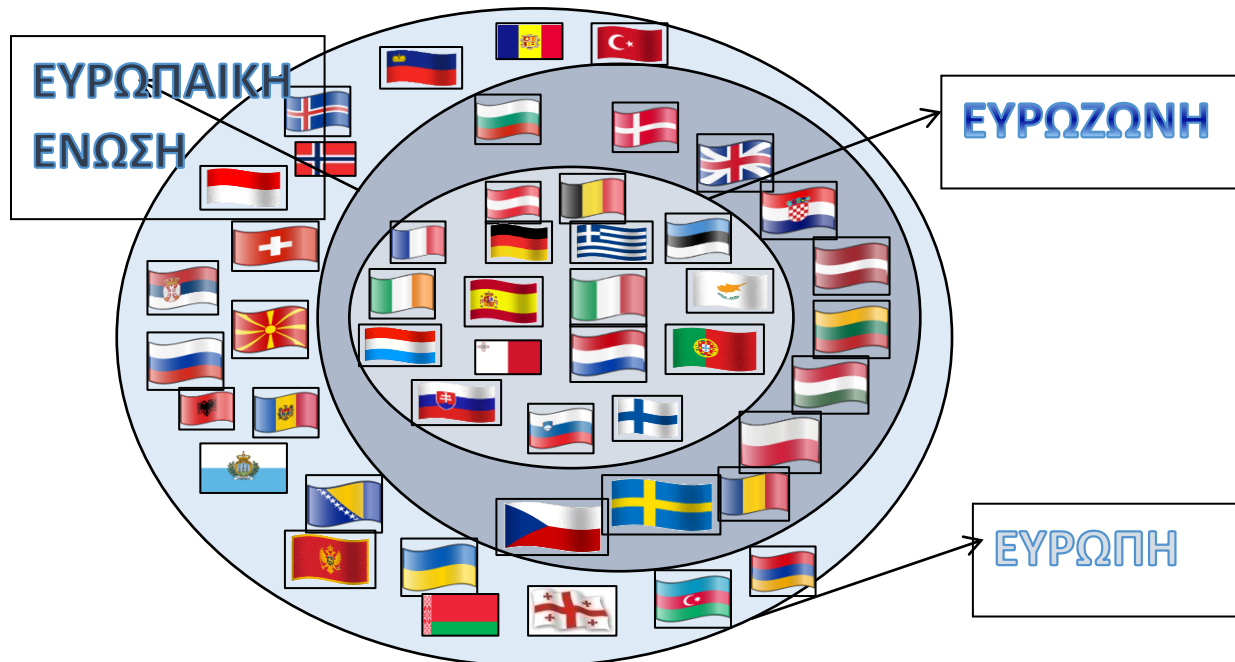
α) Να επιλέξετε από τα παρακάτω σενάρια, Α - Γ, το καταλληλότερο που θα πρέπει να ακολουθήσει ο/η εκπαιδευτικός για να γίνουν αντιληπτά τα λάθη στη φράση του μαθητή;

β) Να δώσετε ένα αδύνατο σημείο σε κάθε σενάριο που δεν θα επιλέξετε.

A. Ο/Η εκπαιδευτικός να ορίσει τι είναι Ήπειρος, να ορίσει τι είναι Ευρωπαϊκή Ένωση και να ερμηνεύσει τη διαφορά Αγγλίας και Ηνωμένου Βασιλείου.

B. Ο/Η εκπαιδευτικός να αναφέρει τα ονόματα των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να εξηγήσει πως δεν μπορεί να υπάρχει κράτος μέλος που να βρίσκεται σε μη ευρωπαϊκό έδαφος.

Γ. Ο/Η εκπαιδευτικός να χρησιμοποιήσει το πιο κάτω σχήμα:

Δειγματική Ερώτηση 4_1.

1. Στην ενότητα Κλίμα και Καιρός της Α' Γυμνασίου μελετάται η εκτροπή της διεύθυνσης των ανέμων σε διάφορες περιοχές της Γης. Στο Βόρειο ημισφαίριο η εκτροπή των ανέμων παρατηρείται να είναι προς τα δεξιά και στο νότιο ημισφαίριο παρατηρείται να είναι προς τα αριστερά της αρχικής διεύθυνσης.
  - α) Να ονομάσετε τη «δύναμη» που δημιουργεί διαφορετική διεύθυνση ανέμων στο Βόρειο από ότι στο Νότιο ημισφαίριο;
  - β) Να περιγράψετε, χωρίς να δώσετε τον μαθηματικό τύπο, τη θεωρία εκτροπής της διεύθυνσης των ανέμων.
(40-60 λέξεις)
  - γ) Ποιες από τις παρακάτω απαντήσεις, Α - Ε, θα πρέπει να αποτελούν προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών από το μάθημα της Γεωγραφίας ή από άλλα μαθήματα για τη επίτευξη του στόχου του μαθήματος (κατανόηση του παγκόσμιου συστήματος ανέμων).
    - A. Ατμοσφαιρική πίεση
    - B. Κινήσεις της Γης
    - Γ. Θερμοκρασία ανέμων
    - Δ. Τριβή
    - Ε. Όλα τα παραπάνω.

Δειγματική Ερώτηση 4_2.

1. Ο/Η εκπαιδευτικός διδάσκει την ενότητα «περιβαλλοντικά προβλήματα» και στην αφόρμηση για την έναρξη του μαθήματος αναφέρεται στο «φαινόμενο του θερμοκηπίου».

Οι μαθητές αναφέρουν διάφορες έννοιες σχετικές με το φαινόμενο του θερμοκηπίου στηριζόμενοι και σε προϋπάρχουσες γνώσεις, όπως:

- (1) αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη
- (2) πυρκαγιές και μείωση δασικής έκτασης
- (3) βιομηχανική δραστηριότητα
- (4) ανάγκη αντιμετώπισης του φαινομένου.

α) Ποιο από τα πιο κάτω συμπεράσματα, Α – Δ, του/της εκπαιδευτικού είναι σωστό;

- A. Οι μαθητές αγνοούν ότι το φαινόμενο του θερμοκηπίου επηρεάζεται από τις δραστηριότητες του ανθρώπου.
- B. Οι μαθητές αγνοούν ότι το φαινόμενο του θερμοκηπίου συμβάλλει στην υπερθέρμανση του πλανήτη.
- Γ. Οι μαθητές αγνοούν ότι το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι ευεργετικό για τον πλανήτη.
- Δ. Οι μαθητές αγνοούν ότι ο άνθρωπος μπορεί να συμβάλει στην εξεύρεση λύσεων για το πρόβλημα.

β) Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(40-60 λέξεις)

Δειγματική Ερώτηση 4_3.

1. Στην ενότητα «Δούναβης- ο υδάτινος δρόμος που ενώνει» ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να εξηγήσει στους μαθητές τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο δεύτερος μακρύτερος ποταμός της Ευρώπης.

Να ιεραρχήσετε χρονικά τις πιο κάτω δραστηριότητες, A – Z, που πρέπει να ακολουθήσει ο/η εκπαιδευτικός ώστε να κατανοήσουν οι μαθητές τα προβλήματα του Δούναβη.

- A. Επεξήγηση του όρου αστική περιοχή.
- B. Πρόσφατο βίντεο για τον Δούναβη.
- Γ. Χρήση εικόνων με την πυκνότητα πληθυσμού στις περιοχές κοντά στον Δούναβη.
- Δ. Υπολογισμός της πυκνότητας του πληθυσμού.
- E. Εξήγηση της απόρριψης αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων.
- Z. Προβολή χάρτη με τις χώρες που διασχίζει ο Δούναβης.

Δειγματική Ερώτηση 4_4.

1. Ο Qori Kalis είναι ένας από τους ελάχιστους τροπικούς παγετώνες στον κόσμο. Στην εικόνα του 2011 φαίνεται ότι ο παγετώνας έχει μετακινηθεί έντονα, αφήνοντας πίσω ένα χώρο 86 εκταρίων και βάθους 60 μέτρων.

Πηγή: <https://frapress.gr/2016/01/klimatiki-allagi-i-23-prin-ke-meta-photos-tis-nasa-ine-tromaktikes/>

- a) Να αναφέρετε ποιο είναι το αίτιο για το οποίο παρατηρούμε την υποχώρηση του παγετώνα.
- β) Οι περιβαλλοντικές αλλαγές μελετούνται από διάφορα γνωστικά αντικείμενα (επιστήμες) στη διάρκεια του γυμνασιακού και λυκειακού κύκλου.

Να προσδιορίσετε την ειδικότητα που ταιριάζει με κάθε περιγραφή πιο κάτω.

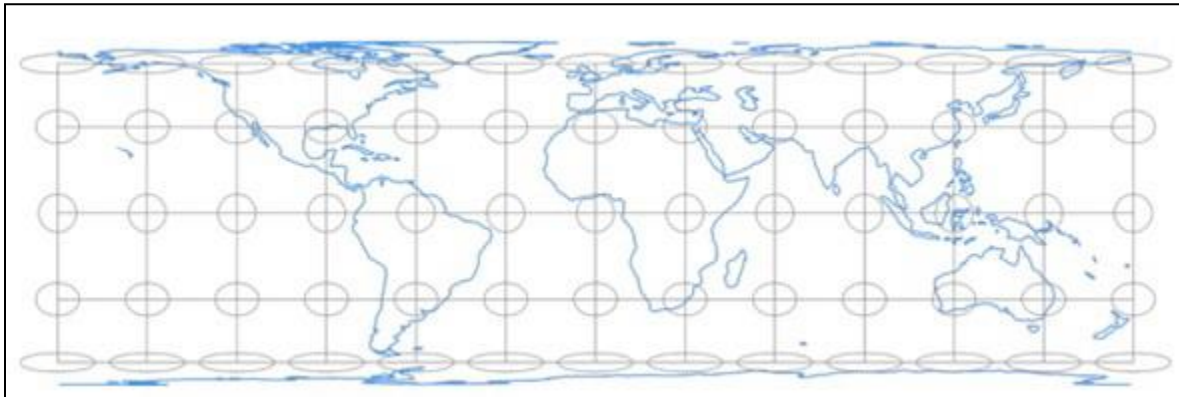
A/A	Περιγραφή	Ειδικότητα
I.	Οι μαθητές αναγνωρίζουν τα βασικά στοιχεία που αναγράφονται πάνω στις ηλεκτρικές συσκευές, τάση λειτουργίας, ένταση ρεύματος και ισχύς. Γνωρίζουν ότι η μονάδα μέτρησης της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται από την ΑΗΚ είναι η κιλοβατώρα. Υπολογίζουν το κόστος λειτουργίας ηλεκτρικής συσκευής, αν γνωρίζουν την ισχύ της, το χρόνο λειτουργίας της και την τιμή της κιλοβατώρας. Προτείνουν τρόπους εξοικονόμησης της ηλεκτρικής ενέργειας. Γνωρίζουν φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ανεμογεννήτριες, φωτοβολταϊκά κλπ.).	

II.	Οι μαθητές αναφέρουν περιβαλλοντικά προβλήματα που συχνά προκύπτουν από την αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπων και του περιβάλλοντος και διερευνούν περιβαλλοντικά προβλήματα προκειμένου να προτείνουν βιώσιμες λύσεις.	
III.	Οι μαθητές κατανοούν γιατί πρώτες ύλες όπως το πετρέλαιο είναι πολύ καλύτερο να χρησιμοποιούνται για σκοπούς συνθετικής χημείας και όχι σαν καύσιμα.	
IV.	Οι μαθητές επιχειρούν σύνδεση του προβλήματος με τα ενδημικά φυτά της Κύπρου και προτείνουν μέτρα προστασίας των ενδημικών φυτών.	

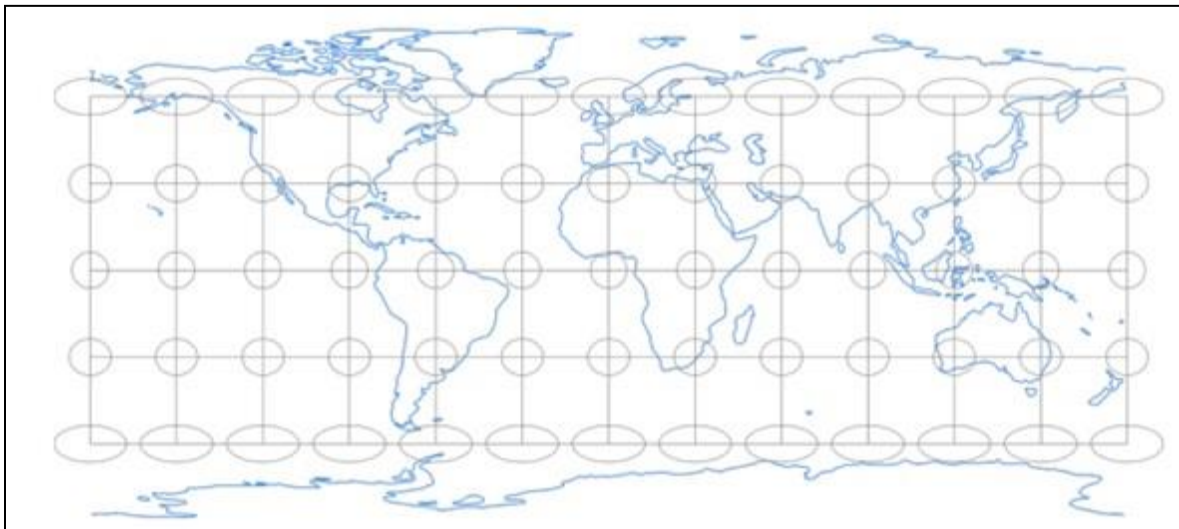
Δειγματική Ερώτηση 5_1.

1. Στην Ενότητα «Η παγκοσμιοποίηση και ο τριτογενής τομέας παραγωγής: Η γεωγραφία των υπηρεσιών» ο/η εκπαιδευτικός έχει ως στόχο οι μαθητές να είναι σε θέση να επιλέγουν το κατάλληλο υλικό για την εκπόνηση της εργασίας τους.

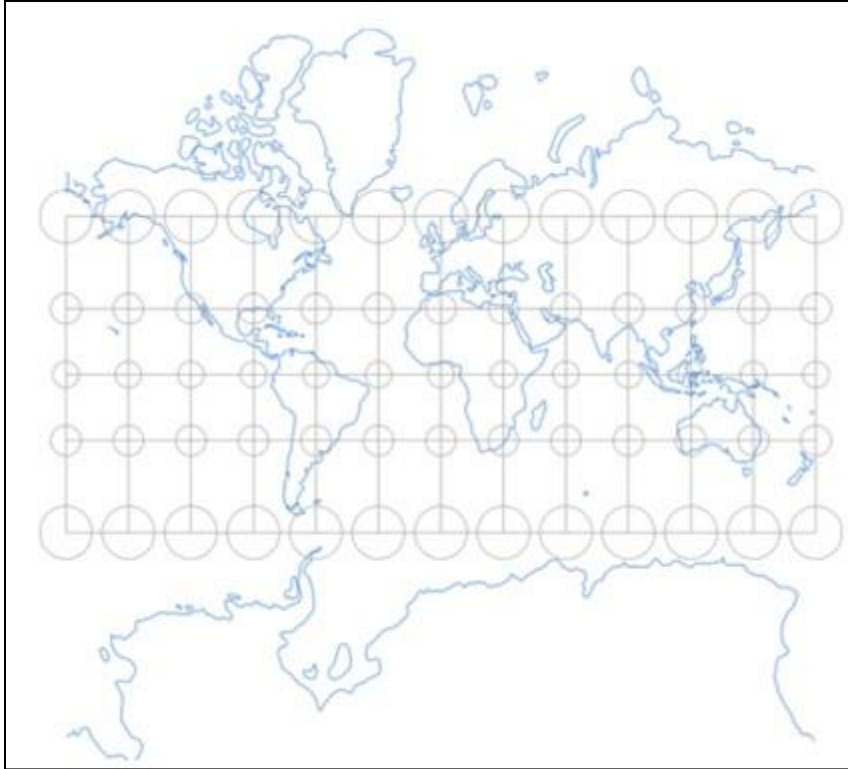
Οι μαθητές και οι μαθήτριες χωρισμένοι σε 4 ομάδες καλούνται να επιλέξουν έναν από τους παρακάτω χάρτες ώστε να σχεδιάσουν τις θαλάσσιες εμπορικές διαδρομές μεταξύ του λιμανιού Μπελέμ (Belém) της Βραζιλίας με συντεταγμένες $1^{\circ}27'21''\text{B}$ $48^{\circ}30'14''\text{Δ}$ και του λιμανιού Λάγος (Lagos) της Νιγηρίας με συντεταγμένες $6^{\circ}27'0''\text{B}$ $3^{\circ}24'0''\text{Α}$.

Χάρτης 1. Ορθή ισοδύναμη Προβολή

Χάρτης 2. Ορθή ισαπέχουσα Προβολή

Χάρτης 3. Ορθή σύμμορφη - Μερκατορική Προβολή

Οι ομάδες των μαθητών έδωσαν τις παρακάτω απαντήσεις, I - III:

- I) Η πρώτη ομάδα μαθητών επέλεξε τον χάρτη 1.
Η επιλογή τους βασίστηκε στη γνώση τους ότι στις ισοδύναμες χαρτογραφικές προβολές τα εμβαδά έχουν μικρή παραμόρφωση και έτσι ο χάρτης αυτός είναι κατάλληλος ώστε να σχεδιαστεί μια θαλάσσια διαδρομή.
- II) Η δεύτερη και η τρίτη ομάδα μαθητών επέλεξε τον χάρτη 2.
Η επιλογή τους βασίστηκε στη γνώση ότι στις ισαπέχουσες χαρτογραφικές προβολές οι αποστάσεις παραμένουν αναλλοίωτες έτσι οι θαλάσσιες διαδρομές που καλούνται να σχεδιάσουν θα είναι πιο ενδεικτικές.
- III) Η τέταρτη ομάδα μαθητών επέλεξε τον χάρτη 3.
Η επιλογή τους βασίστηκε στη γνώση ότι οι μορφές των αντικειμένων που απεικονίζονται σε έναν χάρτη Μερκατορικής προβολής παραμένουν αναλλοίωτες σε σχέση με τις πραγματικές μορφές στη Γη, και για το λόγο αυτό ο χάρτης ενδείκνυται στο να σχεδιαστούν οι θαλάσσιες διαδρομές που ζητούνται.

- α) Ποια από τις παραπάνω επιλογές χαρτών των μαθητών δεν θα ήταν λανθασμένη;
- A. Η απάντηση Α
  - B. Η απάντηση Β
  - Γ. Η απάντηση Γ
  - Δ. Όλες οι παραπάνω.
- β) Να τεκμηριώσετε την πιο πάνω απάντησή σας.
(40-60 λέξεις)

Δειγματική Ερώτηση 5_2.

1. Ο/Η εκπαιδευτικός διδάσκει την ενότητα «Φυσικοί κίνδυνοι και αειφόρος ανάπτυξη». Στο πλαίσιο του μαθήματος ο/η εκπαιδευτικός θέτει τον εξής στόχο: οι μαθητές να ονομάσουν και να αναγνωρίσουν τους φυσικούς κινδύνους και τις φυσικές καταστροφές. Μερικοί από τους φυσικούς κινδύνους είναι τα ηφαιίστεια, οι σεισμοί, οι πλημμύρες κ.λπ. Έτσι ο/η εκπαιδευτικός διδάσκει τις κινήσεις των λιθοσφαιρικών πλακών της Γης και τα αποτελέσματά τους. Με το πέρας της διδασκαλίας αναθέτει στους μαθητές την ακόλουθη άσκηση:

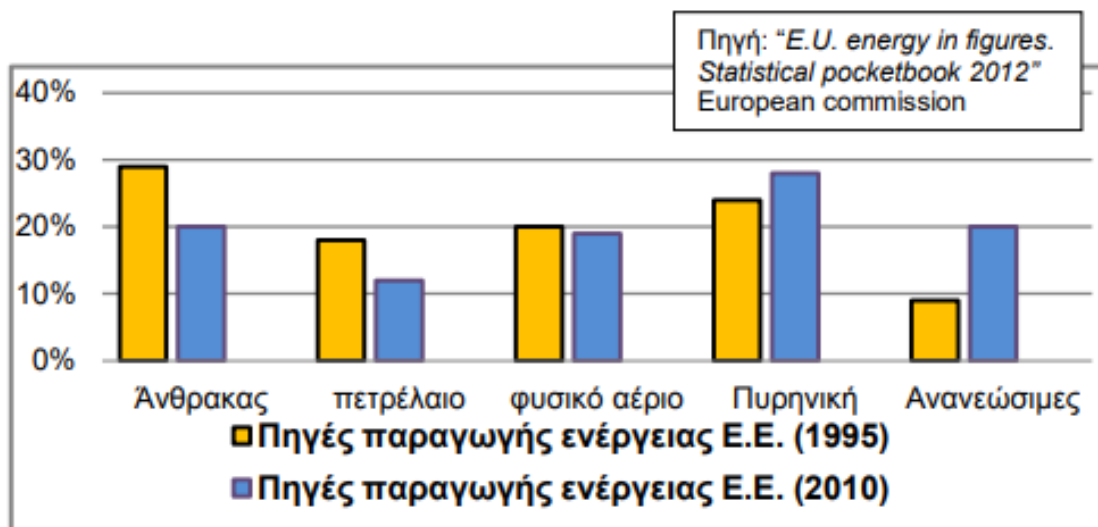
"Παρατηρώντας τον παγκόσμιο φυσικό χάρτη και το χάρτη με τα όρια των λιθοσφαιρικών πλακών να αντιστοιχίσετε τις κινήσεις των λιθοσφαιρικών πλακών με τα σωστά παραδείγματα αποτελεσμάτων".

ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΛΑΚΩΝ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
1. Οι ωκεάνιες πλάκες απομακρύνονται	A. ΡΗΓΜΑ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ
2. Οι ωκεάνιες πλάκες συγκρούονται με ηπειρωτικές πλάκες	B. ΙΜΑΛΑΪΑ
3. Οι ηπειρωτικές πλάκες συγκρούονται	Γ. ΒΕΖΟΥΒΙΟΣ - ΙΤΑΛΙΑ
4. Οι τεκτονικές πλάκες κινούνται παράλληλα	Δ. ΙΣΛΑΝΔΙΑ

- α) Να δώσετε την ορθή αντιστοίχιση που θα πρέπει να καταγράψουν οι μαθητές.
- β) Κατά τη διάρκεια της διόρθωσης της άσκησης ένας μαθητής παρατήρησε ότι: **«τα νησιά της Χαβάης που είναι ηφαιστειακής προέλευσης δεν σχηματίστηκαν στα όρια λιθοσφαιρικών πλακών.»** Πώς θα μπορούσε να εξηγήσει ο/η εκπαιδευτικός αυτή τη διαπίστωση στους μαθητές του;
- γ) Για ποιο ή ποιους από τους παρακάτω λόγους, A – Z, θα μπορούσε ο/η εκπαιδευτικός να αξιοποιήσει την πιο πάνω δραστηριότητα (α):
- A. Για να αξιολογήσει τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών
  - B. Για να αναπτύξει τη συνδυαστική σκέψη των μαθητών
  - Γ. Για να αναπτύξει τη διεπιστημονική σκέψη των μαθητών
  - Δ. Για να οδηγήσει στην εξαγωγή συμπερασμάτων
  - E. Για να συνδέσει τις κινήσεις και τα αποτελέσματα των λιθοσφαιρικών πλακών με τη γεωλογική εξέλιξη της Κύπρου
  - Z. Για όλα τα παραπάνω.

Δειγματική Ερώτηση 5_3.

1. Πιο κάτω βλέπετε μια εικόνα που χρησιμοποιεί ο/η εκπαιδευτικός για να συζητήσει στην τάξη το θέμα: «Ευρώπη και πράσινη ενέργεια».

Δίνοντας την πιο πάνω εικόνα ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να απαντήσουν στην ερώτηση:

«Ποια πηγή ενέργειας είχε το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης στην ΕΕ μεταξύ 1995-2010; Να εξηγήσετε πού οφείλεται αυτή η αύξηση.»

Οι μαθητές δίνουν διάφορες απαντήσεις, μεταξύ αυτών και οι ακόλουθες δύο.

- A. Το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης στην ΕΕ είχε η πυρηνική ενέργεια αφού έχει το μεγαλύτερο ποσοστό. Ο λόγος είναι ότι τα πυρηνικά εργοστάσια μπορούν να παράγουν μεγάλες ποσότητες ενέργειας η οποία είναι καθαρή και ασφαλής.
- B. Το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης στην ΕΕ είχαν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αφού το ποσοστό τους είχε πολύ μεγάλη αύξηση. Ο λόγος είναι ότι στην ΕΕ δεν υπάρχουν αρκετά ορυκτά καύσιμα και οι Ευρωπαίοι δεν θέλουν να εισάγουν καύσιμα από άλλες χώρες αφού ακριβαίνουν συνεχώς. Είναι πιο φτηνό να παράγουμε μόνοι μας την ενέργεια που χρειαζόμαστε.

Να μελετήσετε τις πιο πάνω απαντήσεις επισημαίνοντας δύο (2) λανθασμένα σημεία σε κάθε απάντηση.

Δειγματική Ερώτηση 5_4.

Ο/Η εκπαιδευτικός στο μάθημα: «Τουρισμός: ευλογία ή κατάρα;» ζητά από τους μαθητές, οι οποίοι είναι χωρισμένοι σε 4 ομάδες των 5 ατόμων, να συσκεφθούν και να αναφέρουν πώς μπορεί ο τουρισμός να αποτελεί «κατάρα» όσον αφορά τους φυσικούς πόρους και την αειφόρο ανάπτυξη.

Οι μαθητές καταλήγουν στις πιο κάτω τέσσερις (4) δηλώσεις, Α – Δ.

- A. Οι τουρίστες δεν σέβονται το περιβάλλον και πετούν σκουπίδια.
  - B. Τα ξενοδοχεία χρησιμοποιούν μεγάλες ποσότητες νερού χωρίς να λάβουν υπόψη ότι στην Κύπρο έχουμε έλλειψη νερού και με αυτή τους τη σπατάλη πιθανόν να στερήσουν από τις επόμενες γενιές αυτό το αγαθό.
  - Γ. Καταστρέφεται το περιβάλλον με την τουριστική ανάπτυξη.
  - Δ. Αυξημένος τουρισμός σημαίνει περισσότερα δρομολόγια με αεροπλάνα άρα θα ρυπαίνεται περισσότερο η ατμόσφαιρα.
- α) Ποιαν από τις πιο πάνω δηλώσεις, Α – Δ, θα πρέπει να επιλέξει ο/η εκπαιδευτικός ως την πιο ορθή;
- β) Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.
(40-60 λέξεις)